

Gode råd til genbrug og genanvendelse af byggematerialer

Baseret på bygherrens erfaringer fra Stablen i Horsens.

NEDRIVNING

- Udbudsmaterialet skal specificere, evt. i særskilte arbejdsbeskrivelser, hvordan de genbrugelige materialer skal stables, wrappes og på hvilke slags paller
- Vær opmærksom på, at jo flere krav man stiller til håndteringen af materialerne, jo dyrere bliver nedrivningen
- I tidsplanen skal der tages højde for, at det tager længere tid at nedrive med henblik på at genbruge materialerne
- Hvis lamper og andet interiør skal genbruges, bør bygherren selv afmontere det inden udbud (og inden det evt. bliver stjålet). Hvis nedrivningstilladelse endnu ikke er bevilget, skal der være skriftlig godkendelse til at tingene må tages ned

OPLAGRING

- Husk at medregne omkostninger til oplagring af materialer
- Hav styr på oplagring fra starten, ellers kan man risikere at materialer bliver ødelagt og går tabt
- Hold styr på lageret: Hvilke materialer har man, hvor står de, er de placeret hensigtsmæssigt ift. hvornår de skal bruges og har alle relevante personer den viden?

- Lageret skal også gerne være overskueligt og tilgængeligt, så rådgivere og entreprenør kan besigtige materialerne og danne sig det fulde overblik
- Overvej, hvordan materialerne opbevares mest hensigtsmæssigt ift. behovene og arbejdsgangene hos de håndværkere, der skal bruge dem. Se evt. mere under "Mursten" og "Træ"
- Husk at lave tilsyn, når materialerne er leveret i oplagringsfaciliteterne for at sikre, at materialerne opbevares korrekt

MATERIALEPAS

- For at lette arbejdet med oplagring og logistik, og for at sikre sporbarhed, skal der udarbejdes et materialepas, som viser, hvilket nedrivningsprojekt materialerne kommer fra, hvilke mængder der er, hvad resultaterne fra eventuelle prøver/screeninger er osv.
- Nedriveren skal vedhæfte materialepasset som en label på alle emballerede genbrugs-materialer på paller inden bortkørsel til lager
- Inkluder også gerne de vigtigste pointer fra miljøscreeningen på materialepasset. Det giver overblik og letter byggesagsbehandlingen

MURSTEN

- Når man genbruger mursten, er det vigtigt at sikre sig, at stenene ikke indeholder farlige stoffer som f.eks. PCB
- Hvis der er PCB i fugemassen rundt om et vindue, er der typisk også PCB i murstene. Hvis der er mange vinduer i en facade, kan man altså risikere, at man slet ikke kan bruge stenene
- Mursten skal stables i forbandt på toppe (små paller) med 80 stk. i hver, leveret på en stor palle med i alt 320 stk. Hver top skal emballeres og varmesuges, hvorefter hele pallen folieres inden transport
- Undersøg, om det eksisterende murværks forbandt passer med det nye. Mængden af kopper og løbere skal gerne passe sammen – og husk at inkludere omkostninger til at mure det passende forbandt i anlægsbudgettet

KLINKER

- Der indleveres tit klinker til genbrug, som aldrig har været anvendt, og som stadig står emballeret på paller. Men ofte er de ikke CE-mærkede, eller mærkningen er forældet, og derfor er det usikkert, om klinkerne lever op til gældende standarder
- Paller med klinker kan testes for bl.a. tungmetaller for et mindre beløb. Hvis testen godkender klinkerne, kan de anvendes i et nyt byggeri – men det kræver dispensation fra myndighederne, så tag altid en forhåndssnak med den aktuelle byggesagsbehandler om muligheder og opmærksomhedspunkter.

TRÆ

- Alle træmaterialer til genbrug skal afdækkes under presenning indtil levering på lager for at undgå opfugtning.